

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۰۵	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داولطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره)										
۰/۲۵	۱- هریک از ویژگی‌های شعری زیر مربوط به کدام شاعر دوره بیداری است? الف) شعرهای او که به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن بود، در روزنامه «نسیم شمال» به چاپ می‌رسید.										
۰/۲۵	ب) عرصه هنری وی تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی بود که در برانگیختن مردم و آزادی خواهی نقش بسیار مؤثر داشت. ۲- جاهای خالی را با واژه مناسب کامل کنید.										
۰/۲۵	الف) قائم مقام فراهانی احیا کننده نشر فارسی است و «.....» مهم‌ترین اثر اوست.										
۰/۲۵	ب) در دوره بیداری، ادبیات- به ویژه شعر- برای آن که بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند، زبان را برگزید.										
۰/۲۵	۳- «شعر نو تغزیلی» در کدام دوره ادبیات معاصر به گستردگی ترین جریان‌های زمان خود تبدیل شد؟ الف) دوره دوم ب) دوره چهارم ج) دوره سوم د) دوره اول										
۰/۷۵	۴- نام آثاررا درستون «الف» به پدیدآورندگان آثار درستون «ب» وصل کنید. (درستون «ب» یک مورد اضافی است).										
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">« ب »</td> <td style="padding: 5px;">« الف »</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">۱- حسن مقدم</td> <td style="padding: 5px;">الف) منظومه حیدر بابایه سلام</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">۲- قیصر امین پور</td> <td style="padding: 5px;">ب) جعفر خان از فرنگ برگشته</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">۳- محمدحسین بهجت تبریزی</td> <td style="padding: 5px;">ج) در کوچه آفتاب</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">۴- موسوی گرمارودی</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </table>	« ب »	« الف »	۱- حسن مقدم	الف) منظومه حیدر بابایه سلام	۲- قیصر امین پور	ب) جعفر خان از فرنگ برگشته	۳- محمدحسین بهجت تبریزی	ج) در کوچه آفتاب	۴- موسوی گرمارودی	
« ب »	« الف »										
۱- حسن مقدم	الف) منظومه حیدر بابایه سلام										
۲- قیصر امین پور	ب) جعفر خان از فرنگ برگشته										
۳- محمدحسین بهجت تبریزی	ج) در کوچه آفتاب										
۴- موسوی گرمارودی											

ب)	سبک شناسی (۲ نمره)
۰/۵	۵- درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید. الف) زبان و واژگان شعری در قصاید دوره انقلاب به سبک خراسانی نزدیک است.
۰/۲۵	ب) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا اجتماعی و در مرحله بعد سیاسی بود. ۶- بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان چه بود؟ الف) توجه به مردم ب) تعلیم و تربیت جدید ج) آزادی د) قانون
۰/۲۵	۷- پرسش‌های کوتاه پاسخ: الف) نمونه‌ای از تخیلات سرایندگان پیشین را در اشعار کدام شاعر دوره بیداری می‌توان دید؟ ب) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه چیست؟
۰/۵	۸- همه گزینه‌ها «سطح ادبی» شعر ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی را نشان می‌دهد، به جز گزینه الف) علاوه بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید پر کاربرد است. ب) صور خیال، جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره‌های قبل نیستند. ج) گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر می‌شود. د) معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی زمینی است.
	« ادامه سوالات در صفحه دوم »

سؤالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۰۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ج)	موسیقی شعر (۶ نمره)
۰/۵	۹- با توجه به جمله های زیر، مورد درست را از داخل پرانتز انتخاب کنید. الف) در مصراج: «همه کارم ز خود کامی به بد نامی کشید آخر» شاعر از اختیار زبانی (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) استفاده کرده است. ب) با توجه به علامت های هجایی، رکن «سوی دلم» «لا - لا» «شاعر از اختیار روزنی (قلب - ابدال) استفاده کرده است.
۰/۵	۱۰- وزن کدام بیت «ناهمسان» است آن را مشخص کنید ؟ الف) سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز ور روی بگردانی، در دامت آویزد ب) از کرده خویشتن پشمیمانی جز توبه ره دگر نمی دانم
۰/۵	۱۱- واژه های «که» (لا) و «نیست» (لا) در کجا مصراج با کلمه «بَد» (-) برابر است؟ این اختیار از کدام نوع است؟
۱/۵	۱۲- پس از <u>تفطیع هجایی</u> و <u>تعیین وزن</u> بیت زیر، اختیارات «وزنی» به کار رفته در آن را بنویسید.
۲/۲۵	دست در دامن مولا زد در که علی بگذر و از ما مگذر ۱۳- «پایه های آوایی» و «وزن» <u>یک مصراج</u> از بیت زیر را تعیین کنید و «نام بحر» آن را بنویسید.
۰/۷۵	به سوزی ده کلامم را روایی کز آن گرمی کند آتش گدایی ۱۴- شعر زیر، در چه قالبی سروده شده است؟ دو مورد از ویژگی این نوع شعر را بنویسید. چون درختی در صمیم سرد و بی ابر زمستانی هرچه برگم بود و بارم بود هرچه از فرّ بلوغ گرم تابستان و میراث بهارم بود؛ هرچه یاد و یادگارم بود، ریخته است.

د)	زیبایی شناسی (۶ نمره)
۰/۲۵	۱۵- در بیت های زیر، هر یک از قسمت های مشخص شده، کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است ؟ الف) شب تاریک و بیم <u>موج و گردابی</u> چنین هایل کجا دانند حال ما سبکباران <u>ساحل ها</u>
۰/۲۵	ب) سپهبد فرستنده را گفت گرم <u>سخن های شیرین</u> به آوای نرم
۰/۲۵	ج) در نیابد حال <u>پخته هیچ خام</u> پس سخن کوتاه باید والسلام
۰/۲۵	د) <u>توبی بهانه آن ابرها</u> که می گریند بیا که صاف شود این هوای بارانی
۰/۷۵	۱۶- بیت زیر، کدام آرایه ادبی را نشان می دهد ؟ دانسته تاریخی خود را در مورد آن بنویسید. نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه مُلک لا فَتی را

« ادامه سوالات در صفحه سوم »

سوالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۰۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره										
۰/۵	<p>۱۷- در بیت زیر، آرایه «تضمین» را مشخص کنید؛ حافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است؟ خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیم ش بوی جوی مولیان آید همی</p> <p>۱۸- با توجه به بیت های زیر، به سوال ها پاسخ دهید.</p> <p>۱- دل و کشورت جمع و معمور باد! بروانه زمن، شمع زمن، گل زمن آموخت</p> <p>۲- افروختن و سوختن وجامه دریدن</p> <p>الف) نوع «لف و نشر» بیت اول تعیین کنید. (b) در بیت دوم «لف سوم» و «نشر دوم» را بیابید و بنویسید.</p> <p>۱۹- در کدام یک از بیت های زیر، آرایه «متناقض نما» دیده می شود؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید.</p> <p>الف) زکوی یار می آید نسیم باد نوروزی ازین باد ار مدد خواهی چراغ دل بر افروزی (b) شکر ایزد که به اقبال کله گوشة گل نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد</p> <p>۲۰- در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ «قسمت «ب» یک مورد اضافه است.»</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; width: 50%;">« ب »</td> <td style="text-align: center; width: 50%;">« الف »</td> </tr> <tr> <td>۱- اسلوب معادله</td> <td>الف) از آن مرد دانا دهان دوخته است / که بینند که شمع از زبان سوخته است</td> </tr> <tr> <td>۲- ایهام</td> <td>ب) خداوند لباس هراس و گرسنگی را به آن ها چشاند.</td> </tr> <tr> <td>۳- حسن تعلیل</td> <td>ج) چون جام شفق موج زند خون به دل من / با این همه دوراز تومرا چهره زردی است</td> </tr> <tr> <td>۴- حس آمیزی</td> <td></td> </tr> </table> <p>۲۱- در بیت: «چنان سایه گسترد بر عالمی / که زالی نیندیشد از رستمی» (f) در کدام واژه آرایه «ایهام تناسب» به کار رفته است؟ (b) واژه مورد نظر با کدام کلمه «تناسب» دارد؟</p> <p>۲۲- در بیت: «محرم این هوش جز بی هوش نیست / مرزبان را مشتری جزگوش نیست» کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟ (f) تمثیل (b) متناقض نما (c) اسلوب معادله (d) حسن تعلیل</p> <p>۲۳- در همه گزینه ها به جز گزینه آرایه « اسلوب معادله » به کار رفته است. (f) چشم عاشق نتوان دوخت که معشوق نبیند (b) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی های عشق (c) عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت (d) بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود</p>	« ب »	« الف »	۱- اسلوب معادله	الف) از آن مرد دانا دهان دوخته است / که بینند که شمع از زبان سوخته است	۲- ایهام	ب) خداوند لباس هراس و گرسنگی را به آن ها چشاند.	۳- حسن تعلیل	ج) چون جام شفق موج زند خون به دل من / با این همه دوراز تومرا چهره زردی است	۴- حس آمیزی		
« ب »	« الف »											
۱- اسلوب معادله	الف) از آن مرد دانا دهان دوخته است / که بینند که شمع از زبان سوخته است											
۲- ایهام	ب) خداوند لباس هراس و گرسنگی را به آن ها چشاند.											
۳- حسن تعلیل	ج) چون جام شفق موج زند خون به دل من / با این همه دوراز تومرا چهره زردی است											
۴- حس آمیزی												
	« ادامه سوالات در صفحه چهارم »											

سوالات امتحان نهایی درس : علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۰۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medju.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	۲۴- با توجه به شعر زیر از «احمد عزیزی» به سوالات پاسخ دهید. یاس بُوی مهربانی می دهد یاس ها یادآور پروانه اند حضرت زهرا دلش از یاس بود داغ عطر یاس زیر ماه عشقِ محزون علی، یاس است و بس الف) یک تشبيه «بلیغ اسنادی» و یک تشبيه «بلیغ اضافی» را در شعر بیابید و بنویسید. ب) دو مورد از ویژگی‌های فکری شعر بالا را بنویسید.	۰/۵
۰/۵	۲۵- دو مورد از ویژگی‌های زبانی شعر زیر از «اخوان» را بیابید و بنویسید. سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت/ سرها در گربیان است / کسی سر بر نیارده کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک ولغزان است / و گر دست محبت سوی کس یازی، / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است.	۰/۵
۰/۵	۲۶- با توجه به متن زیر از «عبدالحسین زرین‌کوب» به پرسش‌ها پاسخ دهید. این تنگ عیشی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود؛ ناشی از خست و خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتع می برد. پیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می یافت. الف) یک کنایه در متن بیابید و معنی آن را بنویسید. ب) رابطه بین واژه‌های «تنگ عیشی و تمتع» چیست؟	۰/۲۵
۰/۷۵	۲۷- با توجه به متن «باری چه در دسر بدhem؟ آن قدر گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بینند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته. تا یک فرآش قرمز پوش می بینند، دلش می تپد، تا به یک ژاندارم چشم‌ش می افتد، رنگش می پرد، هی می گوید: «امان از همنشین بدم».«چرنده و پرند دهخدا» الف) سه مورد از «ویژگی‌های زبانی» نثر دوره بیداری را بنویسید. ب) دو مورد از «ویژگی‌های فکری» متن بالا را بنویسید.	۰/۵
۲۰	سر بلند و پیروز باشید.	

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۵		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸
نمره		ردیف
۱	(د) زیبایی شناسی (۶ نمره) الف) مراعات نظری (تناسب) ۰/۲۵ ص ۲۹ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ج) تضاد ۰/۲۵ ص ۶۳ (د) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۲	۱۵
۰/۷۵	تلمیح ۰/۲۵ شاعر به حدیث: «لا فَتَى إِلَّا عَلَى لَا سَيْفَ إِلَّا ذَوَالْفَقَارِ» اشاره کرده است. ۰/۵ ص ۳۱	۱۶
۰/۵	«بوی جوی مولیان آید همی» ۰/۲۵ مصروعی از شعر «رودکی» را تضمین کرده است. ۰/۰ ص ۳۲	۱۷
۰/۷۵	(الف) مرتب ۰/۲۵ ب) لف سوم: جامه درین، نشردوم: شمع ۰/۵ ص ۶۲ و ۵۸	۱۸
۰/۷۵	«الف» ۰/۲۵ باد خاموش کننده چراغ است اما دراینجا از باد مدد می‌خواهد که چراغ را روشن کند ۰/۵ ص ۶۳	۱۹
۰/۷۵	(الف) (۳) «حسن تعلیل» ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ب) (۴) «حس آمیزی» ۰/۲۵ ص ۱۱۶ ج) (۲) «ایهام» ۰/۲۵ ص ۹۰	۲۰
۰/۵	(الف) زال ۰/۲۵ ب) رستم ۰/۰ ص ۹۱	۲۱
۰/۵	گزینه «د» یا حسن تعلیل ۰/۵ ص ۱۱۲ و ۱۱۳	۲۲
۰/۵	گزینه ج «یا عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت / که چندین گل اندام در خاک خفت ۰/۵ ص ۱۱۵ تا ۱۱۷	۲۳
ه) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۱/۵	الف) یاس ها پیغمبران خانه اند، حضرت زهرا دلش از یاس بود، دانه های اشکش از الماس بود تشبیه بلیغ اسنادی ۰/۵ دانه های اشک، چشمۀ الماس تشبیه بلیغ اضافی ۰/۵ (یا هر مورد مشابه دیگر) (ذکر یک مورد برای هر کدام کافی است) ب) اویزگی فکری: شعر صمیمی است و سادگی کلام در آن دیده می شود. عشق به ائمه و تکریم حضرت زهرا و حضرت علی و قداست و پاکی آنها. توجه به اسوه های تاریخ اسلام، مظلومیت حضرت علی (ع) و حضرت زهرا (س) (ذکر دو مورد کافی است). ۰/۵ ص ۸۱	۲۴
۰/۵	کهنه گرایی، به کار گیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ، برخی کاربردهای نحوی به سبک خراسانی است، زبان شعر نمادین است، بیان روایی داستانی - حماسی است، به شیوه بلاغی گفته شده، تقدیم مفعول (ذکر دو مورد کافی است) ۰/۵ ص ۷۲	۲۵
۰/۷۵	(الف) خشک دستی کنایه از خساست ۰/۵ ب) تنگ عیشی و تمتع: تضاد ۰/۲۵ ص ۱۰۳	۲۶
۱/۲۵	(الف) زبانی: زبان نثر ساده و قابل فهم است. - جمله ها کوتاه - در ساختار و ترکیب دستوری کلام، جمله ها درست تر و با طبیعت زبان هم آهنگ ترمی شود. - بهره گرفتن از واژه های غربی مانند: ژاندارم - کاهش عبارت های وصفی دور و دراز اصطلاحات عامیانه و ترکیبات کنایی مردمی نزدیک به زبان کوچه و بازار در نثر به کار رفته است. (ذکر سه مورد) ۰/۷۵ ص ۶۵ (ب) فکری: دهخدا با هوشیاری با زبان طنز و تمسخر به جنگ با مفاسد اجتماعی زمان خود می رود و از تجدد خواهی، نوگرایی، آزادی طلبی با هدف تأثیرپذیری بر عامه مردم سخن می گوید. اثرش نوعی نقد اجتماعی و طنز سیاسی به شمار می رود. (ذکر دو مورد) ۰/۵ ص ۶۵	۲۷
۲۰	" در پایان، نظر همکاران گرامی در بخش نقد و تحلیل نظم و نثر صائب است"	